

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XVIII. perducitur vsque ad Annum D.XC.
nempe ab Anno primo Iustini Senioris, vsque ad quintum Mauritij Augusti.
Complectitur annos LXXIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 533. Ioannis Pap. Annus 2. Ivstiniani Imp. 7. Athalarici
Reg. 8.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14926

IESU CHRISTI
Annus 533.

IOANNIS PAP. IUSTINIANI IMP. 7.
ANNUS 2.
ATHALARICI REG. 8.

Qvingentesimus trigessimus tertius Redemptoris
annus, idemq; septimus Iustiniani Imperatoris in-
choatus, tertio eiusdem Consulari Iulianissimo aperitur,
quem ob innumera à Deo accepta beneficia idem Im-
perator perpetuis suarum sanctorum diuinae maiestati
consecrat monumentis: le nominatissimus ipse quidem,
utpote qui Romano Imperio felicissimus exiit, idemq;
Imperatorii constitutionibus reddidit celeberrimus:
quod enim à Deo hoc anno sub suo ipsius tertio Con-
sulari consecutus est dona, isdem sepe commemorat, de
quibus inferius agendum erit.

Prius vero omnium auspiciaturus ipse hoc anno
perdidit bellum Wandalum, non aliunde magis,
quam ex bene custodia Catholica religione, exemplo
Theodosij Senioris maxime pii Imperatoris, conciliare
sibi diuinum oumen contendit. Cuius solent detenti
caris bellis Principum animi, aliis negotiis remittere
nunciam, ut ubi manus vertit rei momentum, ibi totis
neruis in opus incumbant: Iustinianus veluti summo
otio summaque pace, ac rerum tranquillitate, nihil sibi
magis propensiori studio perficiendum putauit, quam
ut curaret, quae essent Catholicae fidei: cuius rei causa
hæc ipso anno ad Ioannem Romanum Pontificem
honorificam legationem decernit, mittens duos
primarios Orientis Episcopos Hyparium & Deme-
trium.

Huius decernendae huiusmodi legationis causam re-
fert Liberatus diaconus, dum rem gestam prolixam
fatis his pauis complexus est: Defuncto Bonifacio Papa, Io-
annes cognomento Mercurius solo Apostolica suscepit praesulatum.
Ad quem missi sunt ab Imperatore Iustiniano Hyparius Episco-
pum Episcopus & Demetrius à Philippo: contra legatos Acame-
tarum Cyrum & Eulogium negantes esse confitentem bea-
tam Mariam vere & propriam Dei genitricem, & unum de Trini-
tate incarnatum & carne passum. Sed Papa Ioannes; nobis ubi
posterioribus haec confitentem, epistola sua firmavit, & Imperatori di-
rexit. A cuius communiione discedentes Roma quidam monachi,
Acemetarum legatos secuti sunt, & usque nunc hanc confes-
sionem de Christo non suscipiant. hæc Liberatus, quem hoc ip-
so Romæ fuisset, ipsius testificatione factis intelligit. Ex-
scriptimus ita Liberatus ex recentiori Conciliorum editio-
ne, cum in veteri nonnullis omisissis verbis textus red-
datur oblectus.

Antequam autem magni momenti historiam ingre-
diamur: memoria reperas necesse est, quae tum Con-
stantinopolitana Romæ contigisse diximus tempori-
bus Hormisdæ Pontificis, cum Scythas monachos Ro-
mam venisse superius enarrauimus conuersuros de le-
gatis Apostolicæ sedis negotiis addenda esse Chal-
cedonensi Concilio verba illa, quibus dicebatur, v-
num de Trinitate esse crucifixum in carne; quos etiam
sicut legati Apostolicæ sedis cum essent Constantinopoli,
ita Hormisdæ Papa Romæ reiecit, negans pariter
recipiendam esse nouitatem illam verborum; quae
quamuis in re eam potuissent deduci sensum, ex mul-
tis tamen causis suo loco superius recensitis, ad explo-
dendam omnem fraudem, quae per occultos Eurychia-
nos clam irrepere potuisset, verbis illis haud necessa-
riis abstinendum esse Fidelibus, idem Pyrrhus literis
iteratis admonuit: ita ut sicuti additamentum illud
ad Trifiglon appositum: Qui crucifixus est pro nobis, Ca-
tholici abhorrent, ita dicere, unum de Trinitate in car-
ne passum, patet exhorterent. Sed quid actum? Et-
si idem ad certamen campus; nouis tamen & prioribus
plane contrariis pugnantibus in arenam descendenti-
bus, fuerunt quoque arma mutanda; & certandi
modus fuit inuadendus à priori plane diuersus; integra

I.
II.
III.
IV.
DIVERSA
CERTANDI
RATIO EX
OCCASIO-
NE DIVER-
SA.

nonnullis in 226. demum, magis autem maier vestra Ca-
tholica & Apostolica sancta Dei Ecclesia eiusdem persona ma-
gno Deo & Salvatore nostro Iesu Christi praeferat & passionem &
mortalitatem, non tamen eosdem naturae: sed sicut docuerunt san-
cti Patres, passibilem carnem, impassibilem diuinitatem, &
incompositam esse potest, in circumscriptione spiritum, terrenum, &
circumscriptionem esse potest, in circumscriptione: ut integro homini eodem
& Deo, magis homo careret, qui creditur sub peccato: sicut
beatus Gregorius Nazianzenus docuit in epistola scripta ad Cle-
mentem, & in epistola Concilio tam in Episcopo aduersus Ne-
storianos, quam in Chalcedone aduersus Eutychem & Nestorianum
congregatae confecerunt & confirmauerunt. Sed & Dominum
carne passum statim in confitentem propter eos, qui confidunt
verba dicunt, ut passibilem eum dicentes carne, impassibilem con-
fiterentur diuinitatem simuliter & unum esse ex Trinitate secun-
dam diuinitatem naturam tam credentes, quam confitentes, secun-
dam carnem vero unum ex nobis placuisse ei, credimus fuisse; &
sicut confessio, unitatem patri secundum diuinitatem, ita nobis
confessionem secundam humanitatem; & sicut perfectum
in Diuinitate, ita perfectum & in humanitate. Si autem illi
aliter dicant, & praesumant eum dicere, ut secundam carnem
quidem apte facta sit, secundam diuinitatem vero in nouissi-
mo dicitur esse creaturam eum esse secundam Deitatem; non
creaturam autem secundam humanitatem, vel visibilem & pas-
sibilem secundam diuinitatem, impassibilem vero secundam hu-
manitatem; tunc calumniosus non tanquam frustra contra-
rius sit.

Post Collationem ergo habitam cum Orientalibus Episcopis
atque unitate expositi nostri Imperatoris iussu, alia vice
ingressi nos in venerabili palatio eius vna cum domino meo
Archiepiscopo, vel alio, qui commemorat reuerendissimi Episco-
pi, ipsius Imperator exortans in virtute Dei, & gaudens in
salutaribus, ac laetis iuribus, quia desiderium cordis eius, secun-
dum 2. prophetiam vocat, praesertat. Et voluit are laborum
non praesentis eorum capere ad nos, praesentis venerabilis sena-
tus. Quia postquam locuti episcopi Orientalibus Episcopis per
dilectos, tertio de conuocata tam rebus, quam illis, antequam
suscepimus nos, ingressus sum in Oratorium gloriose Michaelis
Archiepiscopi, quod est in Coelibus; & rogans Dominum dicens:
Quia in virtute vestri habent nobis, magis autem sancta tua
Ecclesia compungit nos reuocare confitentem nobis; sui autem no-
tiam, praesentis, ut ex nobis magis culpa nascatur, & non ex no-
bis. Et arguenda quanta propositio nobis rationabilis & paci-
fica cum animi mansuetudine & patientia praelatis à nobis, vir
reuerendissimi Episcopi Philoxeni tam nominis modo per suus est.
Ceterum vero per nos sitatem laudis Deum officium, conligant
longa eorum, ne neque latius actum inuenirent, neque veritati
inuenirent; ut ex ipsis huiusmodi auerterent eorum & non ex
nobis. Et huiusmodi gratias agimus Dominis, dixit eius tranquilli-
tate de eorum peruenire. Sed tamen & usque hactenus omni
circumstantia & beneficio dignatur eos attendere, non cessant ex-
pellere propter Dominum, eorum conuersionem ad bonum. Quia
illud suum seculis: nam est huiusmodi Episcopi, qui habitus in sua
diffusione peruenire, sed tamen plurimum clericorum & mona-
chorum, qui cum in tibi conueniunt, ad sanctam communionem
cum quibus remanent in Ecclesia sua ac monasterio. Ex quibus
quidem lingua Syriaca per interpretes locuti sunt nobis, dicen-
tes: Quia ab illis decepti, & non eueris sumus & multas animas
exerimus: dicebant enim nobis, & quod Spiritus sanctus recessit
ab Ecclesia & lapsus est, communiione eorum; & ideo huiusmodi
dicentes & vult veracibus credentes decepti sumus; sed gloria
Domino, qui satisfecit nobis de erroribus eorum, & vniuit nos Ca-
tholica & Apostolica sancta Ecclesia sui; confidimus enim in
bonitate eius, & quoniam dabit nobis vocationem, ut eorum, quos
exerimus, plures iterum conuertamus. Sancta Ecclesia
eius; in gloriam & laudem sancti nominis eius. Explicite epistola
deusque Episcopi Maroniam civitatis. Quomodo vero modo
nonnulli compressi, rursus maiori audacia sub eodem
Iustiniano Imp. exhorterent aduersus Catholicam Ec-
clesiam Episcopi Severi facili turbarent que Constanti-
nopolitanam Ecclesiam, occasionem que dede-
ret, ut quinta Synodus ageretur, suo in-
ferius loco dicent.

Cogitare volentes eam sanctitatem ea omnia, que ad Ec-
clesiam spectant statum: necessarium duximus dicere ad eam
viri diuini compendiosae per ea manifesta eadem facere, que iam
moveri coepa sunt, quamquam & illa eandem cognoscere sum-
mam persuasi. Cum itaque compo-
suerimus quosdam alieni a
sancta Catholica & Apostolica
Ecclesia in ista impiorum Nestii &
Eutycheti factus deceptio-
nem; dixerunt antehac promulgaui-
mus eadem (quod & tua uocis
sanctitas) per quod hereticorum
furores reprehendimus: ita ut
nulli quous omnino modo im-
mutari. immutatum, aut praeter-
positum finem eam, qui nos usque
eadem ante deo seruati sunt
Ecclesiam statum, quem ad nos
dom & tua uocis sanctitas; sed
in omnibus seruati stato uocata
sanctissimum Ecclesiam cum ipso
sanctissimo Papa veteris
Romae, ad quem iustitia hinc
per scriptum. Nec enim patuit,
ut quicquam eorum, que ad
Ecclesiam spectant statum, nos
etiam ad eandem referat
beatitudinem, cum ea sit
copiam omnium sanctissimum
Dei sacerdotum: vel eo maxime,
quod quies in huiusmodi
heretici pullularet, & sententia
& rebus iudicio illius
reuerendi Sedis correctis sint.

XXI.

Idcirco, ex presentibus diuini nostri
breuibus sic tua sanctitas, que a nobis
proposita sunt, & quam & quibus
studii est possumus interpretari, que a
nobis statuta sunt, comprehendere.
Pauca quidem in fideles, & alieni
sancta Dei Catholica & Apostolica
Ecclesia contradiere iudicium
anxi sunt aduersus ea, que ad
omnibus sacerdotibus rebus
obseruantur, probantur, & a
uocantur, negantes Dominum
nostrum Iesum Christum uirginem
filium Dei & Deum nostrum
incarnatum ex Spiritu sancto
& sancta gloria semperque
Virgine & Deipara hominum
factum & consubstantiale
Trinitati condendam &
conglorificandum Patri &
sancto Spiritui, consubstantiale
Patri secundum deitatem, in
illis a trinitate nobis eandem
secundum humanitatem, passibilem
carne, eandem impassibilem
deitate. Resistant enim
Dominum nostrum Iesum
Christum uirginem filium Dei &
Deum nostrum factum &
consubstantiale Trinitati, manifeste
deprehenduntur eorum Nestii
& Eutycheti sequi prauam
doctrinam, secundum gratiam
eum dicentis Filium Dei, &
alium Deum Verbum, &
alium Christum dicentis: quos
anathemate damnamus, eorum
etiam dogmata, etiam, qui
eadem cum ipso sint eorum,
ut alieni a sancta Dei
Catholica & Apostolica Ecclesia.
Quod ad nos, Iulianum
inflatum anathemate hereticorum
condemnat, sic intellexit
(ut ipse ostendit eum) eosdem
tam ante in sacris Synodis
& a Patribus condemnatos,
eadem ipsorum sententia
punitos atque damnatos
habendos. Perigi uero:

XXII.

Et reuerendissimi factorum
monasteriorum Archimandrita
sequentes sanctorum Patrum
traditionem (ea scilicet fide,
ut nihil omnino ante
hanc uenerint, aut hodie
immutent ab eis, que
nunc usque, sicut dictum
sunt, obseruantur, Ecclesiam
statum) uocantur, &
cum gloria honorant
Dominum nostrum Iesum
Christum uirginem filium
Dei esse, & sine tempore
ex Patri genitum, &
in uocantur deum deum
deum, & sancta gloria
semperque Virgine &
Deipara Maria, &
hominem factum &
consubstantiale Trinitati,
consubstantiale enim
ipsam sanctum Patri
secundum deitatem, &
consubstantiale nobis
eandem secundum
humanitatem, passibilem
carne, eandem
impassibilem deitate.
Quomodo enim est in
deitate per se, si eum in
humanitate per se: idcirco
eam, que est secundum
hypostasim, uocantur,
impletorem & consubstanti-
alem: quoniam uocantur
uirginem filium Verbum
Dei ante factum, &
sine tempore ex Patri
genitum, idem quoque in
uocantur deum deum
deum, & carnis assumptum
ex Spiritu sancto &
sancta gloria semperque
Virgine & Deipara Maria
factum & consubstantiale
Patri secundum deitatem,
consubstantiale enim
nobis eandem secundum
humanitatem, & passionem,
que a uero sustinuit
carne, consubstantialem.

XXIII.

Has igitur sententias, in quibus
per deum nostrum edictum
hereticos exarguimus, &
cui diuino edicto uel omnes
reperi hic uocantur
reuerendissimi Archimandrita
cum tua sanctitate
obseruantur, seruantes in
omnibus sancta quatuor
Concilia, & que in
uocantur eorum constituta,
Nicomensium
Constantinensium &
Ephesum, &
hinc regni urbi centum

quingenta, & Ephesum prius, &
Chalcedonensium, manifeste
omnibus, qui uocantur
nobis sententiam fidelem
sancta Catholica &
Apostolica Ecclesia
trinitatem fidei, hoc est,
sanctam formulam seu
Symbolum tenentem &
custodiam a sacrosanctis
Patribus & ceteris Patribus
expofitam, & illud quod in
hac regni urbe centum
quingenta sancti Patres
apertum exposuerunt, non
quod defectum esset
primum: sed quoniam
uocantur hostes partium
saluantes & operam
sancti Spiritus Deitatem,
parum ex sancta
semper Virgine Maria
Deipara uocantur
incarnationem Dei uocantur
negauerunt: propterea
Scriptura testimonium
idem Symbolum
supradictum centum
quingenta Patres apertum
exposuerunt, idcirco
& ante omnes sancta
Synodus Ephesina prior
& Chalcedonensis eandem
fidelem sequentes
susciperunt & custodierunt,
sanctam & gloriosam
semper Virginem Mariam
Deiparam publicantur,
& non consentientes
eam Deiparam anathemate
percellerunt; similiter
anathemate caruit etiam,
qui aliam Symbolum
aliam sanctam formulam
traderent praeter eam,
qua a trinitate deo &
sancto Patribus
expofita est, & reposita
& corroborata a
centum quingenta
sanctis Patribus in
hac regni urbe congregata.

XXIV.

Et quidem Episcopus
prius impium Nestorium &
eius dogma insulsum &
anathematizatum, ad hoc
etiam, qui uocantur
sententiam & consensum
Chalcedonensium uocantur
sanctum Concilium
denuntiat & eorum a
sancto Dei Ecclesia &
anathematizatum, quod
uocantur uocantur
dogmata & qui eadem
non uocantur sententiam
& sententiam, & qui
consentientes eandem &
consensum, & eorum
hereticorum, ut in
dogmata, & qui cum
illis sententiam &
sententiam, anathematizatum
pariter anathematizatum
Nestorium soluit, eiusque
dogmata & qui cum
eis sententiam &
sententiam, & qui cum
eis consentientes &
consensum, Chalcedonensium
uocantur sanctum Concilium
magno Prelo ad
armatas conscriptum
epistolam, quod epistolam
conscriptam Dominum
nostrum Iesum Christum
filium Dei &
Deum nostrum uocantur
sancta Trinitati pro
proprium relationem
suscepit & confirmant.

XXV.

Que praedicta quatuor
sancta Concilia si negligimus,
aut ea, que in
constituta: damus
licentiam damus ab
in haereticorum
eorum que dogmata
suam pestem uocantur
in sancta Dei Ecclesia
ostendere. Optandum
itaque, ut quod non
omnino contigit fieri,
hoc aliquando contingat:
ut quod magis quod
supradicta quatuor
sancta Concilia
sanctissime hereticorum
dogmata damnantur.
Idcirco si qui ab
Ephesina synodo
sanctorum quatuor
Conciliorum dissentiat,
palam est eum
anathematizatum a
sanctis illis Patribus
damnatum &
anathematizatum.
Nullum itaque
frustra uocantur
se uocantur uocantur,
quasi nos contrarium
a supra dictis
quatuor Conciliis
fecerimus, aut
faciamus, aut fieri
a quibusdam
permittamus, aut
aboleri eorumdem
sanctorum quatuor
Conciliorum
pium memoriam
ex dicta Ecclesia
diprobis iustissime
omnes uocantur,
qui ab illis
damnati &
anathematizati sunt,
& damnatorum
dogmata, eosque
eadem ac ipsi
sententiam aut
sententiam, anathematizatum.
Ita bene precetur nobis
& nostra Imperio
beatitudo tua, omnes
de nostra
intentione &
nostro erga
inreprehensibilem
fidelem studio
duem &
certiorum
salutem. Data
VII. Kalendas
Aprilis, Constantinopolim,
D.N. Iohanne PP. A. III.
Constituimus,
hactenus ad
Epiphanium
publicum tamen
exponendum
edictum. Quod enim
ea de passio
ex Trinitate uocantur
Hormisdanum
receptiles, ne
quid inferretur
pro iudicio
Chalcedonensi
Concilio, quod
ea profressus
Iulianus
dicere-
tibus aduersariis
Chalcedonensis
Concillii: ea
de causa a
episcopio legimus
pro sua
fide in dicta
ad Epiphanium
Epistolam
instituisse
videtur. Sed
res gestas
Romae, cum
legati
ibidem me
reuerentur,
ac curatius
prosequamur.

XXVI.

Illud uero hic in
limine admonendum,
sen potius ad
memoriam
reducendum, quod
in Hormisdano
saepe
superius dictum
est: nunquam
eam sententiam
ab ipso
Hormisdano
fuisse reiectam
tamquam
haereticam
esse pro-
scripam
uocantur
nosam
atque
tamquam
necesse
fuit
Eutychianorum
fallacis
ocularentur:
re tamen
ipsa, si
dolos
abesset,
qui
timebatur
in
monachis
illis
valde
suspicionem
Eutychianae
haereticis
laborantibus,
&
receptiles
esset
omnino. Quamobrem
eam
personae
mutare
essent,
desissent
que
penitus
illae, de
quibus
doli
suspicio
habet
leuis
esse: abique
Hormisdano
Papae
iniuria
reuo-
cari ea
posse.

quod si forte ad dolorem... persona intercedit... si quis ad dolorem...

XXXIV. SENATUS CONSULTUM AD VERBIS SIMONIA. CDE. Effertur, officium.

Quicumque in Episcopatu obtinens sine per se, sine per aliam... quicumque personam aliquid promississe declaratur...

XXXV. CONFIRMATIO S. C.

Insuper quidem leges et bonis aperient, in claudunt malum... moribus adiacent; propterea quicquid in illis Senatui decretum...

XXXVI. PECTEN. DE PECUNIA IN COMITI. CRATIONE. PAVLINA. IDIOPUS.

Et quia omnia deca subtrahunt miserari, nec possunt dici... infra, quoniam sine: cum de apostolice conservatore Pontificis...

XXXVII. BOI. POENA SE. ATVE. HAREDES.

Post autem qui Patriarcharum h. more reliqui praeferunt... quoniam consuetudo nostra ab illius promotione libera...

Quod si forte ad dolorem... persona intercedit... si quis ad dolorem...

Quod si forte ad dolorem... persona intercedit... si quis ad dolorem...

Orate igitur pro nobis... Orate igitur pro nobis... Orate igitur pro nobis...

Salvatus V. J. Prefecto Urbis Athalarici Rex. Gratia tui est; omnia profuturam vobis... Gratia tui est; omnia profuturam vobis...

Hoc ipso anno, cum idem Imperator tertium gereret... Hoc ipso anno, cum idem Imperator tertium gereret...

XXXVIII. AETERA. VIA. AC. V. SAL. CR. V. V.

* approbatione.

XXXIX.

X. apud Caf. s. 16. 17. XL.

* noficio.

ADICTVM. RIC. I. AN. TRATI. VM. S. PR. TRI. AVI. EVM.

XLI.

DE TEMPO. RE. QVO. VI. CTI. SVNT. IVARDALL.

more co-

... ab ipso Procopio sic accipit e: Iustinianus igitur anno septimo Principatus, in veru intro, navim pratoriam ad littus iuxta adis Imperatoris deduci iussit. Tunc Epiphanius civitatu Praesul classis de more benedicens ac bene precatus, milites paulo ante baptizatos, nomen proficentes Christianum sigillatim in navim introduxit.

Noloit plus Imperator quemquam non plene Christianum in classe, quam adversus impiis pietas Christiana ducebat, penitus inveniri: si quis ergo inter scriptos milites inuentus esset adhuc catechumenus, baptismum suscipere iubebatur: sed & Catholicam fidem omnes & que professos, ex omni loge simque alios fecisse, atque ita vniuersum exercitum ex partem Principis voluntate putamus. Sed pergit auctor: Sic itaque Belisarius cum Antonina vxore soluit, cum quibus Procopius etiam auctor huius historiae fuit, ab initio quidem cuo labandus ac periculum metuens, deinde somno quodam admodum, maxime ad iter suis accensus. Videbatur enim ei in domo esse Belisary: vbi quidam e seruis nunciati, dona esse a quibusdam allata: que Belisarius cum e perquisita afficeret, vidit homine: quosdam supra dorsum triticum cum floribus serentes, quod disponi iussit in atrio domus: vbi ipse cum suis militibus accubens flores istos edebat, qui cibis longe stantissimus est eu visus. hoc somni summa, ex quo victoriam esse significatam accepit: per flores enim, quos ipse cum militibus passus est, ingens gloria demonstrabatur, quam cum suis esse conlecturus: fructus vero cessuros imperio. Pergit autem Procopius:

Igitur classis omnium pratoriam fecerat, Perinthum applicuit, qua tunc Heraclia dicta est: hic dies quinque consumpti sunt, quod plurimum Duces equis donauerat, Imperator scilicet, e solio equorum Imperatoria, que in Thracia locu edui atur. Inde soluentes, Abydum perueniunt: ibique dies item quatuor maris tranquillitatem expectantiam consensibus casus contigit huic inuicemodi. Duo Massageta quendam e sociis vi etros irridentem interfecerunt: nam omnium maxime vino dediti Massagetae sunt. Belisarius igitur ambos hos in Abydi quosdam promontorio palo infixit. Quod factum cum alij cum ex eorum genere viri maxime agre ferre: Belisario dixerunt, se non ex lege aut poena aliqua coactos, cum Romanis subditi non sint, sed sponte in exercitu esse: tali igitur supplicio non esse apud eos consuetudinem delinquentes: plerique. Cum his itaque plures consenser, qui maxime propter scelera, impunita esse delinquentium peccata cupiebant.

Belisarius igitur vniuersum congregans exercitum, hac alloquitur: Si nunc apud vos belli expertes, ac nunc primum militantes verba habemus, longa mihi opus esset oratione ad enarrandum, quanta vim habeat ad victoriam obseruatio iustitia. Iuui discipline summam, tuum pugnae finem atque fortunam imperit in dextera consistere tantum existimant. Vos autem, qui sepe inimicos victis, neque corporibus, neque viribus vobis inferiores, sepe etiam victi fuisse, non ignorare puto, quod homines quidem vtriusq; ex acie in se se dimicant, finem vero tantum, quem Deus voluerit, consequuntur. Nam & corporis prosperitatem, & armorum diligentiam ceteramq; belli preparationem longe inferiora iustitia & in Deum obseruantia esse, non dubium: quam si quis scilicet fuerit, magis ei, quam ex supra dictis felicitas obuenit. Prima igitur iustitia cura, iniuste interfecit viciis. Si enim iusti & iniusti iudicium in eos exerceri, qui prope nos sunt, praeceatur: nullum iam metus erit: vltis admodum fuerit hominum animatio. Si qui enim barbarus proximum & christianum occiderit, ac venia propterea postulata, se & crimis scilicet dixerit: peccata licentia longe fuerint peiora. Neque enim vlla ratione fas eorum esse, multo minus in exercitu militis proximos ob id interficiendo. Ipsa enim per se temulentia, vel caele non consequente, poena est digna: quanto magis si ea conspiciatur, multo item magis proximum, quem alienum. Exemplum itaque facti quale sit, & quam detestabile, ipsi conspiciunt.

Vergeta manibus temperate, ab iniuriisque abstinere opus. Nec potestate me conuenientem, iniustum quocumque modo tolerantum; neque illum quauis hostium formidolosum ac terribilem, qui aliquam manibus in hostes parit non scietur, vbi modo commulsiotem pataturum; cum frustra sit fortitudo, vbi iustitia defuerit. haec tenus condo Belisarii pro iustitia in exercitu seruanda. Subdit vero Procopius: Vbi Belisarius finem di

... Tanta curam deus a bonitatis est praesidentia, ut semper aeterni libertatis nos sustentare dignetur. Post bella enim Persica aeterna pace sequepta, postquam Nandacian gentem expulsi & Carthagenam, inno magis inuicem Lybiam Romanum imperio iterum sociatam, &c. ad finem eadem his verbis: Bone autem prospera in vniuersum nostrum consularum & haec leges dicit: quia maximi Dei & Domini nostri Iesu Christi auxilium fecimus cum nostro Consulari Reipublica donauit, cum in hunc & bella Persica absoluta sunt, & quae perpetua tradita, & terra pars mundi nobis accreuit: post Europam cum & Aethi & tota Lybia nostro imperio aduersa, & tanto opere legum caput impostum est, omnia caelestia nostra in vniuersum consularum indulta. haec ipse (vt dicitur) decimo septimo Kalendas Ianuarias sub suo tercio Consulari: deo vt nihil sit quod adeo parenti testimonio Imperatoris sanctione firmare possit aliquis refragari.

Cum tot tantique hoc anno successerint ipsi felicitate tantopere annuere votis Deas, cum plures reddi possint causae, quas & sapientis recondimus: potissima tamen illa videtur, quod hoc anno (vt diximus) negotium tuendum fidei Catholicae aduersus iretu imorgentes Nestorianos suscepit, cuius rei gratia honorificentissimam legationem huius anni exordio vt dicitur est Romanam ad Pontificem misit. Res quidem admiratione digna, quod cum tantae expeditioni parandae rotas dedisti esset, penitus ac si facinus otio frueretur, & nihil nisi de seruanda libertate fide Catholicae praererea curandam esset, decem legatos, iancti edicta, scribit epistolas, ac denique pluraque opus esse videri possit, publicas edidit fide Catholicae functiones. His accessit veretis iuris emolumenta, & in obseruantiam pristinam reuocandi egregie naturam opus: ad postremum additae ad haec vigiliae atque ieiunia, vt ipse in alia ante promulgata constitutione testatur. Ex quibus dilecti Principes, cum bellica tractant, quibus operibus diuinum sibi nunc conuolent, dempe, exemplo Iustiniani, praemissa defensione Catholicae fidei, legum custodia & obseruantia, Saeculorum col. u. ad demum assiduis ad Deum precibus cum vigilis atque ieiuniis. Tanta namq; tam breui tempore spatio Iustiniano esse concessa, vt uicia expeditio, ne paucorum dierum termino indomitam gentem subegerit, inuicemque subditam olim imperio Romano Africanam recuperaret, non nisi ex diuinitus impertito desuper auxilio, omnibus exploratissimum est.

Sed quomodo illaec omnia se habuerint, vt enarremus, praeter Procopium copiosius habemus neminem antiquorum referentem, neq; fideliosem, quem sequamur, cum ipse sub Belisario militans, omnibus praesens fuerit, & quae vidit, cupis ediderit. Verum haud opus est nobis iniqua eius silicet vestigia, sed ea tantum profecti, quae ad institutum a nobis inferendum spectare uoluntur. Hoc igitur anno, ipsius Iustiniani Consulari tercio, ueris tempore Constantinopolis portu soluisse classem Africanam uersus na rar: sed quibus auspiciibus,

ab ipso Procopio sic accipit e: Iustinianus igitur anno septimo Principatus, in veru intro, navim pratoriam ad littus iuxta adis Imperatoris deduci iussit. Tunc Epiphanius civitatu Praesul classis de more benedicens ac bene precatus, milites paulo ante baptizatos, nomen proficentes Christianum sigillatim in navim introduxit.

Procop. de bello Vanc. dal. lib. 1.

BENEDICTVS CLAS- SIS. XLV.

VICTORIA PER SOM- NIUM OSTENSA.

XLVI.

BELISARI- VS SEVERE PVNIT E- PRIOS HO- MICIDAS.

XLVII. CONGIO BELISARII DE IVSTI- TIA CVSTO- DIENDA.

XLVIII. PROBATA SEVERITAS BELISARII.

XLIX.
REIDER-
MANGORVM
REPLORAN
TVI.

Pro. 26.

L.
CLASSE
APPELLVS
STACVRE
INVENTIO.

LI.

CLASSE
APPELLVS
STACVRE
INVENTIO.

LII.

CLASSE
APPELLVS
STACVRE
INVENTIO.

LIII.
DE TEMPO
RE APPELLVS
STACVRE
INVENTIO.

invenit dicitur, exierit omnia & verba imperatorum non
contemnenda considerans, & illorum supplicia spectans, timore
corripitur, sanq[ue] ex illo frangi glo. & ex aqua mar. se vincte a
paul. talem Ducem non in ista passurum cogitabat.

Ita quidem seclitate in faos adhibita, stravit sibi per
sobrietatem atque iustitiam viam ad vincendos inulticos
haecenas hostes, ista ego considerans, & ad praesentia
tempora convertens oculos, eade[m] plane deploratissima
facile sentio, vbi Christianorum exercitus impieitate at-
que ebrietate corruptos intueor, & damna contemptos,
quae passi sunt Germani ab infidelibus Turcis: vnicui-
torum illo remedio subleuandi, si eosdem obignatos
fide Catholica milites, sobrios reddidero Bellisarius alter
ducat: forte tunc quidem, vt idem recepit & integrato
pulsino robore, quo didicerat quoq[ue] impetare Romano-
s, facillime victores quosque vinceret, a quo fortissimi
mos de bellarent. Sed quoniam non videri reddat impie: as
(cum fugiat a lapsus, etiam nemine persequere) quem
te non emollat, frangit atq[ue] sicut ebrietas? Praesentium
traque rerum miseriam istas ista obiter deplora-
re, & ex imo pectore deducere suspiria impertune cogit.
Sed ceptam histoniam prosequamur.

Postquam Procopius varios casus, qui in ea naviga-
tione contigerunt, enarrans, post tres menses, ex quo
soluerant Constaninopolim, ad litus Africae, classem
refert appulsum in locum, qui nomen dierum itinere
a Carthagine procul aberat in provincia Byzacena.
E Byzancio igitur cum Byzantium feliciter petuissent,
tale quid memora dignum factum accidisse narrat. Ex
quo plurimum Dei providentia & benignitas, erga suos
commendata est:

Plu autem (inquit) fossa castrorum fodiebatur, miraculo
quodam avinodursum: aqua multum sub terra erupit, non-
quam prius apud Byzantium visis, vt locum perpetuo sicum: de-
teritur tunc castris hominibus & animalibus suspeditavit. Pro-
copius vero simul cum Duce letatur, at non oblique vnum atque
captum se gaudere, sed ob auspiciam videri facili & parvo ne-
gotio consecratione calicula voluisse significare: quod profecto
monet, cuius mira, cuius testificationis canis, Iustinianum im-
perator (alibi inquit Procopius b) statim divini doni testi-
monio confirmatus, ad confugit cepa, vt locum ille in vltim trans-
ferretur muro firmatam, & alio apparatu in vltima vrbu cumu-
lum descriptum.

Quod vero die sequenti acciderit factum, ex quo
Bellisarius lumina enituit in exercitu ducendo iustitia, ac-
cipere ex eodem Procopio, qui mox ista subiungit: Die se-
quente, postquam militum quidam in agros discurrentes fru-
tus attingentes: eos ignominia notatos conuocans Bellisarius sic
est allocutus: Vm afferre & alienis passis, vna p[er] semper ac pro-
holum videtur, &c. Tale autem exemplum, quo iustitiam
mi ducis Bellisarius specimen edidit, ea plane haud
modicum deus, momenti vt litas consecuta est, vt (quod
idem auctor subdit) Afris non sicut hostes, sed sicut ami-
cos Romanos haberent, spontaneamque solaeptat, si-
delissimisque se illis in omnibus exhiberent: qua secleritate
Carthagine vique progressi fuerint: vbi Duces
Bellisarius, diuinitus oblata occasione bene pugnantibus,
his vicerint: obuios hostes: eam interea Giliemer tyrannus
uectari fecit in carcere Hildericum Regem, & sol-
tos, qui cum ipso eadem ex causa capti detineban-
tur.

Quoniam autem mense vel die anni huius contrige-
re classis aduentus, & visa sit contra Carthagine: ex
his, quae inferi sunt Procopius habet, satis intelligere possu-
mus, nempe fuisse diem decimum quintum mensis Sep-
tembris, qua natalis S. Cypriani Carthaginensis Epi-
scopi anniversariae vigiliae agebantur: vt hoc magis
diuina id praesentia factum ex Sanctorum patroctio-
no, qui crederemur id precibus implorari, omnibus
innotesceret: quod & praecedens oraculum relatum
superius significauerat. Eo namque die, quo eiusdem
Sancti (vt dictam est) vigiliae agebantur, aduenit clas-
is: est cuius aduentu tanta est parta fiduciae Africanis, vt

idem tempus illud ad Decimum postquam, in quo e-
rat sepulchrum sancti Cypriani, detentum ab hostibus
inadentes, sibi pulvis Wandala, vindicantur, summa-
que tranqui litate more pulchro diem festum natalis e-
iusdem martyris sanctissimi Cypriani solemniter cele-
bratur. Sed ad rursus istam, qui in exercitu erat,
Procopius ceptam histoniam prosequentem huius-
modi:

Postquam autem Iustiniani classis aduenit, dies erat seculu-
rum in quo festum confectum reuerberat. Sacerdotes tunc Chris-
tiani, quoniam summas ad Decimum contra nostros ve-
neret (hic erat germanus Giliemer tyranni, qui ducebat
partem exercitus Wandalarum) in ipso eredi, praesentium
pulsis Ariani, templum recipiunt pulcherrima essent, super-
stitiosum purgare: denataeque pulcherrima essent, tholo-
pulsantibus, huius praeparans, aerea vasa omniaque pretiosam
& sacra suppellectilem & sanctuaris promentes vanebant,
diligenterque in videndum refugerunt, vt cum ipso, iam vna pa-
rata. Haec apud Decimum gesto, vt mihi relatum, Christiani igitur
reliqui, quibus ex opinione rei pulchre fuisse, templum &
ipsi adentes, tholos ascendunt, sacerdotibus, quibus ex lege
tunc est hominum praesentem, haec Procopius, Sic igitur
mirando quodam modo ante contigit tabernaculum tri-
umphum, quam ad ipsi viderent, quae tamen celeri-
ter est diuina ope secuta, cum Ammatas ad dictum lo-
cum Decimum nuncupatum adueniens, ibi cum Ioan-
ne Praefecto Praetorio, qui copiarum partem iussu Belli-
sarii ante deducebat, manus conlensens, confusus est, con-
uersis in fugam ceteris, qui secum erant, quorum ab in-
sequentibus eos Romanis magna strages facta est: quo
ex facto rem vniuersam Romanis bene cussisse, istam
Procopius tradit: cum videlicet Giliemer Rex victoriam
praemanibus habens, conlertuans morte germani, &
ceptis delictis, aduei faris reparandi vires & cum im-
petu hostes inuadendi tempus praebuit & occasionem:
cum & ipse diuino quidem consilio, veluti vixigine
quidam mentis arreptus, in fugam, cuius vna cum suis
ad Bule campum diuertens, seclusus ab vrbe, occasio-
nem praebuit, vt Carthagenenses portas ciuitatis Belli-
sario aperirent.

Sed iam tunc enituit Bellisarii Ducis prudentia,
cum ea nocte continuit exercitum extra munita: ne oc-
ciderit in ingrediens, praebere militibus occasio-
nem cuncta rapina & caede vastandi. Curae enim illi sum-
mae fuit, vt qui venisset Wandalos debellare, liberaret
Africos captiuitate detentos, nam ad id Procopium: Die
sequenti (ipse est dies natalis sancti Cypriani martyris)
pedes omnes & manitionibus vna cum Bellisarii vixore adfuerit,
vnaque omnes Carthagenenses contentidimus: quo cum vixere per-
uenissent, extra vrbem sub tentoriis caecis sumis, quan-
quam nemine ingressum prohibente: Carthagenenses enim
partu illis aperuerunt, lumina vbiq[ue] disposuerunt, ignes no-
cte tota per vrbem accendebant: Wandala quoque relictis erant, ad
templa supplices confugerunt, ad Bellisarium statim rem ita dis-
poge, vt tam ex hostibus, quam ex vrbis infidelibus vrbemque pro-
hiberet, ne per noctu tentoria latentes in vrbem & diripiuntem
venirent.

Haec insuper nocte nunci, Euro spirante, ad praemontorium
supra acta: quas vbi Carthagenenses conspexere ferreae catinae
per tu, quem Mandacium vocant, trabentes, faciliam classis ad-
tuo fecerunt. Est autem in domo regia carcer: vbi omnes miseri
supplicia destinati a tyranno concidebantur: inter quos met-
catoris suere plures cum temporu, qui ad bellum Giliemerem
cuiusdam inuasi & p[er]ibit rogati fuerat, eaque die perituri erant, qua
Ammatas apud Decimum interit, in tantum vixere diuinitus.
Huius igitur carceris custodi vbi haec apud Decimum gesto audi-
uit, tam intra praemontorium classem iam videri: intra ingre-
dientem cas, qui nunquam ad eam diem, ex quo capti fuerat, hominum
annuncium audiret, sed in tenebris constitit, mortem quoque ex-
spectabant, interrogat, quid ex enim substantia concessi es-
sent hu, qui eis liberarent. At illi protinus respondens, quae an-
que velint, ipse autem nihil se dixit aliud ab eis velle, quam
omnes iurare, si inde auspicerent, ei in periculo constituto, omni-
bus vrbis se auxilio adfuturos, illi vero sic exierunt. Ipse autem

LIV.
S. CYPRIANI
VI TEM-
PLVM IERI-
VINI
CANT A-
FRICANI.

LIV.
LIBERARI
VBI TOTI
VBI CAR-
THAG.

LVI.
LIBERARI
VBI CAR-
THAGINENSIS
ETI.

